

Στόχοι

Τρίτη, 19 Μαΐου 2009
7:04 μμ

Ιστορία Α' Γυμνασίου - Ενότητα: **Η αρχιτεκτονική των κλασικών χρόνων**
Διδάσκουσα Γιακουμάτου Τερέζα

Σε λίγες ημέρες το [νέο μουσείο Ακρόπολης](#) εγκαινιάζεται. Άνθρωποι από όλον τον κόσμο θα ταξιδέψουν για να το επισκεφθούν.

Γιατί άραγε η Ακρόπολη συγκαταλέγεται στα [Μνημεία Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO](#);

Τι είναι αυτό που προκαλεί τον παγκόσμιο θαυμασμό;

"Δεν υπάρχει τίποτα ισοδύναμο προς τον Παρθενώνα, στην αρχιτεκτονική της οικουμένης και όλων των εποχών... Η πλαστική επεξεργασία του Παρθενώνα είναι αλάθητη, αμείλικτη. Η αυστηρότητά του ξεπερνά τις συνήθειές μας και τις φυσιολογικές δυνατότητες του ανθρώπου", Le Corbusier

Γιατί τα έργα των μεγάλων τραγικών εξακολουθούν να παίζονται και σήμερα σε θέατρα σε όλο τον κόσμο και να συγκινούν;

Πώς δικαιολογείται ο χαρακτηρισμός της εποχής "χρυσός αιώνας";

Επιδιώκεται οι μαθητές:

1. Να κατανοήσουν τον όρο "κλασικός"
2. Να εντοπίζουν τα γνωρίσματα της κλασικής αρχιτεκτονικής
3. Να εξοικειωθούν με τα σημαντικότερα κλασικά οικοδομήματα
4. Να ευαισθητοποιηθούν σχετικά με θέματα πολιτιστικής κληρονομιάς
5. Να ασκηθούν στην κατασκευή και αντίκρουση επιχειρημάτων
6. Να ασκηθούν στην παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου

Διαθεματική προσέγγιση - Επέκταση

Τα μαθηματικά του Παρθενώνα

Ο Παρθενώνας στη λογοτεχνία

www.netschoolbook.gr

3. Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΩΝ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

Κορινθιακό κιονόκρανο. Βρισκόταν στο εσωτερικό της Θόλου, που ήταν ένα κυκλικό ιερό κτίριο της Επιδαύρου. Θεωρείται ιδιόχειρο έργο του γλύπτη Πολύκλειτου του νεότερου. 4ος αιώνας π.Χ.

Κατά τον 5ο και 4ο αιώνα π.Χ. σε ολόκληρο τον ελληνικό χώρο κτίζονται λαμπροί ναοί και δημόσια κτίρια —*θόλοι, στοές, γυμνάσια, παλαίστρες, θέατρα— στον δωρικό και ιωνικό ρυθμό, που έχουν αποκτήσει τις ιδανικές αναλογίες. Την ίδια εποχή εφευρίσκεται και το κορινθιακό κιονόκρανο που μοιάζει με καλάθι περιτυλιγμένο από αγκάθια. Την κλασική εποχή το **κορινθιακό κιονόκρανο**, που θεωρείται εφεύρεση του γλύπτη Καλλίμαχου, εμφανίζεται στο εσωτερικό των κτιρίων.

Πάνω **στην Ακρόπολη της Αθήνας** κτίζονται τα λαμπρότερα κλασικά κτίρια της αρχαιότητας, όπως τα **Προπύλαια**, η μεγαλοπρεπής δηλαδή είσοδος της Ακρόπολης. Ήταν κτισμένα με ένα σύνθετο σχέδιο του αρχιτέκτονα **Μνησικλή** που συνδύαζε κίονες του δωρικού και ιωνικού ρυθμού και είχε

πέντε εισόδους για την πρόσβαση των πιστών και των ζώων που θα θυσιάζονταν στο ιερό. Από την κεντρική μεγάλη θύρα όπου οδηγούσε ένας επικλινής διάδρομος χωρίς σκαλοπάτια, θα περνούσε και το κατάρτι του πλοίου στο οποίο ήταν απλωμένος ο νεούφρασμένος πέπλος της θεάς.

Την ίδια περίοδο, και με βάση το ίδιο εμπνευσμένο οικοδομικό πρόγραμμα του Περικλή και του πνευματικού και καλλιτεχνικού κύκλου του, κτίστηκε ο **Παρθενώνας** με αρχιτέκτονες τους **Ικτίνο και Καλλικράτη**. Ο δωρικός αυτός ναός, που συνδύαζε στο σχέδιό του και ιωνικά αρχιτεκτονικά στοιχεία, όπως η μεγάλη ζωφόρος με την παράσταση της πομπής των Παναθηναίων, αποτέλεσε το σήμα κατατεθέν της αθηναϊκής δημοκρατίας. Εκτός από το «κλασικό» αρχιτεκτονικό του σχέδιο, είναι ονομαστός και για τον πλούσιο γλυπτό διάκοσμό του που φιλοτέχνησαν ο φίλος του Περικλή Φειδίας με τους μαθητές του και ένα πλήθος γλυπτών από όλα τα μέρη της Ελλάδας.

Σε σχέδια του **Καλλικράτη** οικοδομήθηκε επίσης την ίδια εποχή στην Ακρόπολη ο **ναός της Αθηνάς Νίκης**, ένα κομψοτέκνημα ιωνικού ρυθμού, ενώ την ίδια εποχή κτίστηκε και το **Ερέχθειο**, επίσης σε ιωνικό ρυθμό. Αυτές οι αρχιτεκτονικές δημιουργίες αποτελούν κορυφαία έργα της παγκόσμιας αρχιτεκτονικής κληρονομιάς και η επιρροή τους στην αρχιτεκτονική των εποχών που

Ο Παρθενώνας. Κορυφαίο αρχιτεκτονικό έργο δωρικού ρυθμού. Ο γλυπτός του διάκοσμος με τη γέννηση της Αθηνάς και τη διαμάχη της με τον Ποσειδώνα για την κυριαρχία στην Αττική στα αετώματα την Κεκρομαχία, την Αμαζονομαχία και άλλους μύθους στις μετώπες και την πομπή των Παναθηναίων στη ζωφόρο αποτελεί αξεπέραστο δημιούργημα όλων των εποχών και προβάλλει συμβολικά την πολιτική δύναμη και πρωτοκαθεδρία της Αθήνας στους κλασικούς χρόνους.

ακολούθησαν μέχρι σήμερα ήταν κολοσσιαία.

Από τον 5ο αιώνα π.Χ. αρχίζουν να κτίζονται με λίθο και τα αρχαία θέατρα. Το πιο ονομαστό ανάμεσά τους είναι **το θέατρο της Επιδαύρου**, που διατηρείται σε πολύ καλή κατάσταση και μας είναι γνωστό από τις παραστάσεις αρχαίων έργων που γίνονται κάθε καλοκαίρι. Τα αρχαία θέατρα είναι κτισμένα αμφιθεατρικά, στην πλαγιά ενός λόφου, όπου σχηματίζονται τα καθίσματα—το **κοίλον**— του θεάτρου που με οριζόντιους διαδρόμους—**διαζώματα**—διαιρούνταν σε δύο μέρη κατά το ύψος και με στενές σκόλες ακτινωτά σε **κερκίδες**. Οι διάδρομοι αυτοί ήταν απαραίτητοι για την ευκολότερη και ταχύτερη πρόσβαση των θεατών, που μπορεί να ξεπερνούσαν και τις δέκα χιλιάδες. Απέναντι από το κοίλον, στο έδαφος, υπάρχει ο επίπεδος κυκλικός χώρος—**η ορχήστρα**—, όπου εμφανίζονταν οι πρωταγωνιστές των έργων και ο χορός. Πίσω της ακριβώς υπήρχε ένα απλό κτίσμα, η σκηνή, στη στέγη της οποίας εμφανίζονταν οι από μηχανής θεοί. Σε κιονοστοιχία που υπήρχε μπροστά στη σκηνή—στο **προσκήνιο**—, τοποθετούνταν ζωγραφισμένοι πίνακες που αποτελούσαν τα σκηνικά του θεάτρου, ενώ δεξιά και αριστερά σχηματίζονταν δύο μικροί χώροι, τα **παρασκήνια**, που δεν έχουν σχέση με τα σημερινά παρασκήνια. Στο θέατρο οδηγούσαν ιδιαίτερα διαμορφωμένες, εντυπωσιακές πύλες και διάδρομοι—**οι πάροδοι**.

Καρυάτιδα Ερεχθείου. Μαζί με άλλα πέντε παρόμοια αγάλματα στηρίζει τη στέγη μικρής υπερυψωμένης στοάς—ένα είδος εξώστη—στη βορειοδυτική πλευρά του Ερεχθείου. (Μουσείο Ακρόπολης)

Το Ερέχθειο. Ένας από τους κομψότερους ιωνικούς ναούς της αρχαιότητας με πολύπλοκο σχέδιο που είχε σχέση με τη λατρεία πολλών θεών στον ναό αλλά και με τις ανωμαλίες του εδάφους. Περιέχονα ανάγλυφα κοσμήματα, ζωφόρος με ανάγλυφες μυθολογικές μορφές και η περίφημη πρόσταση των Καρυατίδων αποτελούσαν το διάκοσμο του ναού.

Το θέατρο της Επιδαύρου. Είναι το καλύτερα διατηρημένο αρχαίο θέατρο στον ελλαδικό χώρο. Κτίστηκε μάλλον στις αρχές του 3ου αιώνα π.Χ. σε κλασικό σχέδιο.

Ερωτήσεις-Δραστηριότητες

1. Να περιγράψετε το καθένα ξεχωριστά και στη συνέχεια να συγκρίνετε το Ερέχθειο με τον Παρθενώνα.
2. Να περιγράψετε σύγχρονες θρησκευτικές πομπές (λιτανείες) και να τις συγκρίνετε με την παράσταση της πομπής των Παναθηναίων στη ζωφόρο του Παρθενώνα.
3. Ποια είναι τα λεγόμενα «εγγίγνεια μάρμαρα» και γιατί ονομάστηκαν έτσι;
4. Τι σημαίνει ο όρος “χρυσός αιώνας” του Περικλή;

Ο όρος "Κλασικός"

Τρίτη, 19 Μαΐου 2009
7:21 μμ

- ✦ Κλασικά κτίσματα = λιτά, με σωστές αναλογίες και άριστη σχεδίαση και κατασκευή, ακολουθούν τα παραδοσιακά πρότυπα και είναι **διαχρονικά**

Ο **Μανόλης Ανδρόνικος** διευκρινίζει τον όρο κλασικός:

Προέρχεται από τη λατινική λέξη "**classicus**" που σημαίνει **πολίτης υψηλής κοινωνικής τάξεως**.

Η χρήση της με τη σημερινή σημασία για τις εικαστικές τέχνες άρχισε μόλις τον 17ο αι. μ.Χ., μολονότι η έννοια του "**κλασικού, του έργου δηλαδή που φθάνει την άκρα τελειότητα, είχε αρχίσει να διαμορφώνεται ήδη από τον 4ο αι. π.Χ. και να μεταβάλλει περιεχόμενο μέσα στους αιώνες που ακολούθησαν τον αρχαίο κόσμο.**

...Η κλασική τέχνη, περισσότερο από κάθε άλλη, απλώνεται σε όλη της έκταση της ζωής και αγκαλιάζει όλες τις εκδηλώσεις της, με άλλα λόγια για να πραγματωθεί απαιτεί συμμετοχή όλων των δυνάμεων του λαού στο σύνολό του.

Ιστορία Ελληνικού Έθνους τομ. Γ2, σ. 271-2

Κλασικός

1. που ανήκει ή αναφέρεται στην περίοδο της αρχαίας ελληνικής ιστορίας που ξεκινά μετά τους Περσικούς Πολέμους (479 π.Χ.) και τελειώνει με το θάνατο του Αλεξάνδρου (323 π.Χ.)
κλασική εποχή, κλασική τέχνη
2. που ανήκει ή αναφέρεται στον πολιτισμό της ακμής της Αρχαίας Ελλάδας και της Ρώμης
κλασικές σπουδές, κλασικές γλώσσες
3. που αποτελεί **χαρακτηριστικό** δείγμα του είδους του
κλασικός τσιγκούνης
4. **εξαιρετικός, αζεπέραστος**
κλασικά παραμύθια

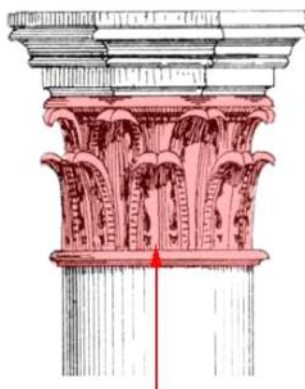
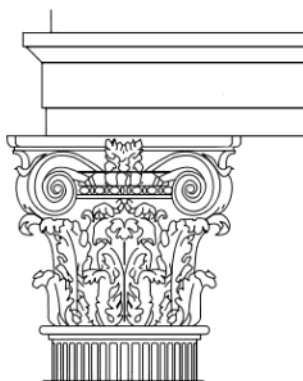
ΚΛΑΣΙΚΗ
ΤΕΧΝΗ

www.netschoolbook.gr

Κορινθιακό κιονόκρανο

Παρασκευή, 22 Μαΐου 2009
9:54 πμ

Εφεύρεση του γλύπτη Καλλίμαχου

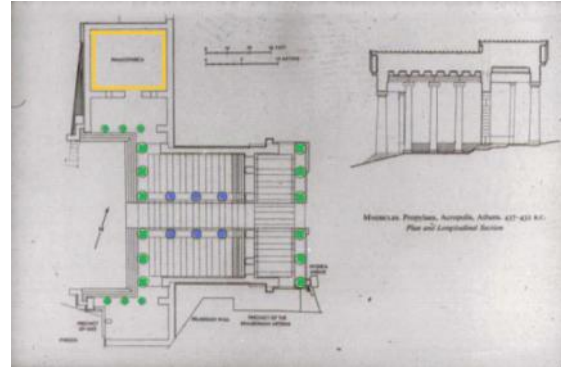

Το κορινθιακό κιονόκρανο, παραλλαγή του ιωνικού κιονόκρανου, αποτελείται από **έλικες**, που υποβαστάζουν τις γωνίες του άβακα και του κάλαθου, δηλαδή του κυρίου σώματος του κιονόκρανου, που είναι διακοσμημένο με δύο επάλληλες σειρές φύλλων ακακίας, από το οποίο φυτρώνουν οι έλικες.

[Wikimedia commons](#)

Προπύλαια

Παρασκευή, 22 Μαΐου 2009
10:18 πμ

Η μεγαλοπρεπής είσοδος της Ακρόπολης

Αρχιτέκτονας: **Μνησικλής**

Συνδυάζει **κίονες ιωνικού και δωρικού** ρυθμού

Πέντε είσοδοι - κατέληγε η Ιερά οδός

Δεν ολοκληρώθηκε ποτέ

propylaia

Αποκατάσταση Προπυλαίων - Δραστηριότητες

✚ [Διαφορές δωρικού - ιωνικού ρυθμού](#)

✚ [Photosynth Προπυλαίων](#)

Η μνημειώδης αυτή είσοδος της Ακρόπολης άρχισε να χτίζεται το 436 π.Χ. μετά την ολοκλήρωση του Παρθενώνα, πάνω σε σχέδια του αρχιτέκτονα **Μνησικλή**. Το οικοδόμημα αυτό διαιρείται σε τρία μέρη. Στο κέντρο είναι ένα ναόσχημο μακρύ χτίσμα με ψηλό αέτωμα και όψη δωρικού ναού. Δεξιά και αριστερά από αυτό είναι χτισμένες από μία πτέρυγα που μοιάζουν με δωρικούς ναούς χωρίς αέτωμα, αλλά έχουν στέγη αετοειδή.

Το κεντρικό οικοδόμημα είναι κάτι το μοναδικό στην αρχαία ελληνική αρχιτεκτονική. Έξι κίονες δωρικού ρυθμού κοσμούν την πρόσαψη. Οι κίονες λεπταίνουν, όσο προχωρούν από τη βάση προς την κορυφή. Πάνω σ' αυτούς στηριζόταν ένα αέτωμα χωρίς διακόσμηση. Ο κύριος χώρος διαιρείται σε τρία κλίτη με δύο σειρές από ιωνικούς κίονες (τρεις σε κάθε πλευρά).

Τα Προπύλαια δεν ολοκληρώθηκαν ποτέ. Το 431 άρχισε ο Πελοποννησιακός πόλεμος και οι εργασίες σταμάτησαν. Το 429 πέθανε ο Περκλής και οι διάδοχοί του δεν έδειξαν ενδιαφέρον για την συνέχιση του έργου.

www.netschoolbook.gr

Παρθενώνας

Τρίτη, 19 Μαΐου 2009
7:23 μμ

debevec

★ ➤ Αρχιτέκτονες: Ικτίνος & Καλλικράτης

- **Δωρικός** ναός με **ιωνικά αρχιτεκτονικά στοιχεία** - μνημείο μοναδικό και ανεπανάληπτο. Συνδυάζει τη δωρική απλότητα με την ιωνική λεπτότητα.
- Σήμα κατατεθέν της Αθηναϊκής Δημοκρατίας
- Η ζωφόρος (ζω + φέρω) με την πομπή των Παναθηναίων στεφανώνει εξωτερικά τον κυρίως ναό και στις τέσσερις πλευρές του
- Η προσεκτική εφαρμογή ενός συστήματος "μειώσεων" και εντάσεων στους κίονες και τα δομικά στοιχεία δημιουργεί την εντύπωση ότι το ψυχρό μάρμαρο πάλλεται από ζωή.

★ ➤ Τα μάρμαρα του Παρθενώνα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Εδώ και δύομισι σχεδόν χιλιάδες χρόνια ο Παρθενώνας ορθώνει το ανάστημά του στην Ακρόπολη δεσπόζοντας πάνω από την πόλη των Αθηνών.

Λίγα κτίρια, όπως η πυραμίδα του Χέοπος στην Αίγυπτο, άντεξαν περισσότερο στο χρόνο.

Αλλά κανένα απ' αυτά δεν έχει να επιδείξει την **αρχιτεκτονική συνθετότητα** και την **καλλιτεχνική υπεροχή** του Παρθενώνα.

Και κανένα δεν κατέχει τις τόσο **πλούσιες συμβολικές αξίες** που απόκτησε ο Παρθενώνας με το πέρασμα των αιώνων.

Δεν είναι τυχαίο που η UNESCO, η Εκπαιδευτική, Επιστημονική και Πολιτιστική Οργάνωση των Ηνωμένων Εθνών, όταν ιδρύθηκε ύστερ' απ' το Β' Παγκόσμιο πόλεμο, διάλεξε ως έμβλημά της την πρόσοψη του Παρθενώνα.

ΤΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΝΑΟΥ

Ο Παρθενώνας θεωρείται και είναι **μνημείο μοναδικό** και **ανεπανάληπτο**.

- ↳ Είναι ο **μόνος ολομάρμαρος ελληνικός ναός**.
- ↳ Είναι ο **μεγαλύτερος δωρικός ναός όλου του ελληνικού κόσμου** που η οικοδόμησή του ολοκληρώθηκε (οι μόνοι μεγαλύτεροι, ο ναός του Σελινούττος και ο ναός του Διός του Ακράγαντος, δεν ολοκληρώθηκαν ποτέ).
- ↳ Είναι ένας **περίπτερος, αμφιπρόστυλος ναός δωρικού ρυθμού**, δηλαδή έχει μια σειρά από δωρικούς κίονες σε κάθε μακριά πλευρά και διπλή σειρά από κίονες στις δυο προστάσεις στην ανατολική και δυτική πλευρά.
  - Αρχικά υπήρχαν εξωτερικά **πενήντα οχτώ (58) κίονες** - δεκαεφτά σε κάθε μακριά πλευρά (νότια και βόρεια), οχτώ σε κάθε στενή πλευρά (ανατολικά και δυτικά) κι έξι στις σειρές των δύο προστάσεων.
  - Υπήρχε ακόμα μια **εσωτερική δίτονη κιονοστοιχία από είκοσι τρεις (23) κίονες**, που στήριζε την οροφή, σχηματίζοντας ένα Π γύρω από το λατρευτικό άγαλμα· απ' αυτήν μόνον ελάχιστα ίχνη απομένουν.
  - Ο ναός ήταν χωρισμένος σε **δυο διαμερίσματα**,
    - ✓ το **ανατολικό (σηκό)** όπου βρισκόταν το **χρυσελεφάντινο άγαλμα της Αθηνάς Παρθένου, δώδεκα (12) μέτρα** ύψος, έργο του Φειδία,
    - ✓ το **δυτικό**, όπου φυλαγόταν ο **θησαυρός της θεάς και της πόλης** και ήταν τελείως αποχωρισμένο από το σηκό (συγκοινωνούσε μόνο με τον οπισθόδομο).
  - Ο **πλαστικός διάκοσμος** περιλάμβανε
    - ✓ **σύνολα αγαλμάτων στα τριγωνικά αετώματα** των δυο στενών πλευρών. Τα θέματα των εναέτιων γλυπτών ήταν παρμένα από τους μύθους γύρω από τη θεά Αθηνά: το ανατολικό αέτωμα αναπαρίστανε τη γέννηση της Αθηνάς και το δυτικό την έριδα Αθηνάς - Ποσειδώνια για την κυριαρχία στη γη της Αττικής.
    - ✓ **92 μετόπες** και μια **ζωφόρο 162 μ.** που αποτελούσαν μέρος της δομής του κτιρίου και δεν ήταν απλή διακόσμηση που προστέθηκε μετά την ολοκλήρωσή του.
- ↳ **Δεν είναι καθαρά δωρικός ναός**. Συγχωνεύει όλα τα γνωστά στοιχεία της δωρικής και ιωνικής αρχιτεκτονικής, έτσι ώστε προκύπτει μια **νέα μορφή**, που θα μπορούσε να ονομαστεί **αττική**, γιατί είναι ο **μόνος δωρικός ναός** που :
  - ✓ εκτός από τα δωρικά στοιχεία, είναι διακοσμημένος και με **αστραγάλους** και **ιωνικά και λεσβιακά κυμάτια**
  - ✓ και οι **ενενήντα δύο (92) μετόπες** του έχουν **ανάγλυφες παραστάσεις** (32 σε κάθε μακριά πλευρά και 14 σε κάθε στενή πλευρά) που παρίσταναν σκηνές από την ελληνική μυθολογία και τις τοπικές αθηναϊκές παραδόσεις,
  - ✓ έχει **ζωφόρο, 160 μέτρα μήκος**, που αναπαρίστανε την **πομπή των Παναθηναίων** και η οποία στεφανώνει **εξωτερικά** τον κυρίως ναό και στις τέσσερις πλευρές του
  - ✓ στη ζωφόρο, παρουσιάζονται **ανθρώπινες μορφές**, αντί των παλιών μύθων, **όλος ο αθηναϊκός λαός κατά την πομπή των Παναθηναίων**.
- ↳ Έχει **σχήμα πυραμιδοειδές** και όχι παραλληλεπίπεδο.

Σε όλα τα μέλη του ναού που έπρεπε να είναι κάθετα, κίονες ή τοίχους, υπάρχουν **χαρακτηριστικές κλίσεις**.

  - ✓ Οι **κίονες του περσού** (σειρά κίωνων) κλίνουν όλοι προς το εσωτερικό κατά 0,07 μ., ενώ οι γωνιαίοι, καθώς μετέχουν και στις δύο πλευρές, κλίνουν διαγωνίως κατά 0,10 μ.
  - ✓ Οι **τοίχοι** εσωτερικά είναι κάθετοι, αλλά **εξωτερικά κλίνουν προς τα μέσα**, οπότε παρατηρείται **μείωση**.
- ↳ **Παρουσιάζει καμπυλώσεις**. Μ' άλλα λόγια οι αρχιτέκτονες, για ν' αποφύγουν τη «νεκρή» ευθεία γραμμή, καμπύλωσαν το στυλοβάτη, το επιστύλιο, τα τρίγλυφα, το γείσο και το αέτωμα. Ο στυλοβάτης, για παράδειγμα, δεν αποτελεί οριζόντια επιφάνεια, όπως απαιτεί η στατική κάθε κτιρίου, αλλά σχηματίζει καμπύλη, έτσι ώστε στο μέσο των μακρών πλευρών υψώνεται από την οριζόντια κατά 0,11 μ., ενώ στο μέσο των στενών πλευρών υψώνεται κατά 0,06 μ. Την ίδια κλίση ακολουθεί και η ανωδομή. Εδώ πρέπει να συμπεριλάβουμε και την **ένταση** (το φούσκωμα δηλαδή που παρουσιάζουν οι κίονες στο 1/3 περίπου του ύψους τους)

- ↳ Πειθαρχεί σε μια βασική μαθηματική αναλογία, στη σχέση 4:9, αυτήν που ονομάζεται «χρυσή τομή». Η αναλογία αυτή ρυθμίζει μεταξύ άλλων :
- ✓ το ύψος του ναού προς το πλάτος του ($13,72 : 30,88 = 4 : 9$)
  - ✓ το πλάτος του κυρίως ναού προς το μήκος του ($30,88 : 69,50 = 4 : 9$)
  - ✓ τη διάμετρο των κίωνων προς το μεταξόνιο ($1,905 : 4,296 = 4 : 9$)

«Δίπλα στους αρχαίους μύθους, ο Φειδίας καθιερώνει το μύθο της αθηναϊκής δημοκρατίας.

Αν μια τέτοια ευαισθησία στη σχεδίαση μαρτυρεί μεγαλοφυή καλλιτεχνική σύλληψη, η εκτέλεση αποτελεί απίστευτο άθλο. Για να το κατανοήσουμε αυτό, είναι αρκετό να σκεφτούμε ότι, όχι μόνο κανένας λίθος του κτιρίου δεν μπορούσε να έχει κανονικό ορθογώνιο σχήμα (αλλά τραπεζιοειδές), αλλά και ότι κάθε λίθος έχει εντελώς δικό του σχήμα και μοναδική θέση μέσα στο σύνολο, γιατί η καμπύλωση και οι κλίσεις δημιουργούσαν διαφορές γωνιών και επιφανειών σε κάθε σημείο του κτιρίου. Για να επιτευχθεί λοιπόν μια τέτοια κατασκευή ήταν απαραίτητος ο τέλειος υπολογισμός του κάθε μέλους, αλλά και η μαθηματικά ακριβέστατη εκτέλεση»

M. Ανδρόνικος

- ★ Ο Ικτίνος και ο Καλλικράτης ήταν οι δύο περίφημοι αρχιτέκτονες του δεύτερου μισού του 5ου π.Χ. αιώνα στην αρχαία Ελλάδα. Παρόλο που η φήμη τους ήταν μεγάλη, δεν έχουμε ιδιαίτερες αναφορές για τη γέννηση, τη ζωή και το θάνατο τους. Ωστόσο τα έργα τους, αιώνες αποδείξεις της ζωής και της δράσης τους, μας μιλούν για αυτούς με τον τρόπο που τα χνάρια στην άμμο μιλούν για το μέγεθος του ανθρώπου που τα σχημάτισε. Οίνοισί και τα έργα που κατασκεύασαν ήταν μεγάλα, σε σημασία και τελειότητα.
- Ο Καλλικράτης εργάστηκε σε τέσσερα μεγάλα έργα της αρχαίας Αθήνας, σύμφωνα με αναφορές του Πλούταρχου: Στα Μακρά Τείχη της πόλης (460 – 450 π.Χ.), στην επιδιόρθωση τμήματος των περιφερειακών τειχών των Αθηνών, στην ανοικοδόμηση ναού, αφιερωμένου στην Άπτερο Νίκη στην Ακρόπολη, το 448 π.Χ. και τέλος, σύμφωνα με τον Πλούταρχο πάλι, συνεργάστηκε με τον Ικτίνο για την ανέγερση του Παρθενώνα.

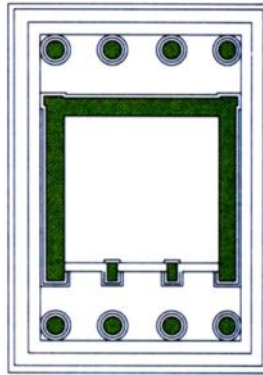
www.netschoolbook.gr

Πολιτιστικός χάρτης της Ελλάδας (υπ. Πολιτισμού):

http://odysseus.culture.gr/map/CulturalMap_gr/cultural_map_gr.html

Αθηνά Νίκη -ένα κομψοτέχνημα

Παρασκευή, 22 Μαΐου 2009
11:23 πμ

- Είναι ένας μικρός ολομάρμαρος ναός, **ϊωνικού ρυθμού**, που άρχισε να χτίζεται μεταξύ 427 και 424 π.Χ. με αρχιτέκτονα τον Καλλικράτη.
- Μέσα στο σηκό του, υπήρχε «καθήμενο» **άγαλμα της Αθηνάς Νίκης**, που κρατούσε στο αριστερό χέρι περικεφαλαία και στο δεξί ρόδι, που είναι σύμβολο των θεών του κάτω κόσμου.
- Η ζωφόρος και τα αετώματα του ναού είχαν γλυπτές παραστάσεις.
- Το 1687 οι Τούρκοι διέλυσαν το ναό και με τα αρχιτεκτονικά του μέλη ενίσχυσαν τις οχυρώσεις τους.

Αρχαιολογία της πόλης των Αθηνών

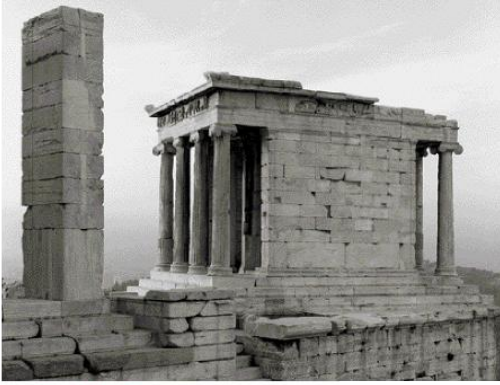
πλησίον δέ ἔστιν Ἴπποσθένους ναός, ᾧ γεγόνασιν αἱ πολλαὶ νῖκαι πάλης: σέβουσι δὲ ἐκ μαντεύματος τὸν Ἴπποσθένην ἄτε Ποσειδῶνι τιμὰς νέμοντες. τοῦ ναοῦ δὲ ἀπαντικρὺ πέδας ἔστιν ἔχων Ἐνάλιος, ἄγαλμα ἀρχαῖον. γνώμη δὲ Λακεδαίμονίων τε ἐς τοῦτό ἐστιν ἄγαλμα καὶ Ἀθηναίων ἐς τὴν Ἄπτερον καλουμένην Νίκην, τῶν μὲν οὐποτε τὸν Ἐνάλιον φεύγοντα οἰχήσεσθαι σφισιν ἐνεχόμενον ταῖς πέδαϊς, Ἀθηναίων δὲ τὴν Νίκην αὐτόθι ἀεὶ μενεῖν οὐκ ὄντων πτερῶν.

Λακωνικά, Πausanias 15,7

- 🔗 Γιατί η Νίκη ονομάζεται ἄπτερος;

Διαβάστε σχετικά: Και ξανά προς τη Νίκη τραβά... Το Βήμα

Έγινε επικύλιση από < <http://www.tovima.gr/default.asp?pid=2&artid=186682&ct=3&dt=10/02/2008> >

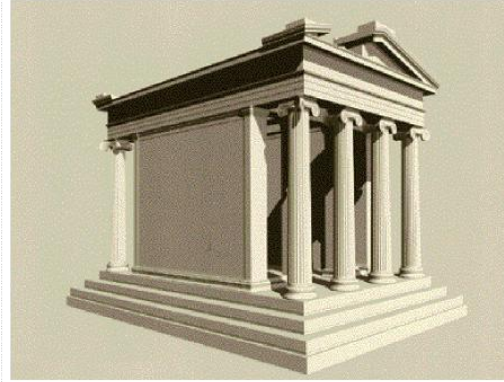
1999 → Ο ναός της Αθηνάς Νίκης στη μορφή που είχε ύστερα από λανθασμένη αναστήλωση

2000 → Η διάλυση του ναού έχει συντελεσθεί προκειμένου να αποκατασταθεί στην αρχική μορφή του

2008 → Η αναστήλωση του οικοδομήματος εξελίσσεται ικανοποιητικά πίσω από τα μεταλλικά ικριώματα

2009 → Φωτορεαλιστική αναπάρσταση της εικόνας που θα έχει ο ναός μετά την ολοκλήρωση του έργου

www.netschoolbook.gr

Ερέχθειο

Παρασκευή, 22 Μαΐου 2009
11:47 πμ

Ιωνικός ρυθμός

Το πιο **ιδιόμορφο** από τα οικοδομήματα της Ακρόπολης από άποψη αρχιτεκτονικού σχεδίου.

Καρουάτιδες

Κατά τη μυθολογία στο σημείο αυτό έγινε η φιλονικία της Αθηνάς και του Ποσειδώνα για την κυριαρχία της πόλης. Ο θεός της θάλασσας Ποσειδώνας χτύπησε το βράχο με την τρίαινα και ξεπήδησε θαλασσινό νερό. Με τη σειρά της η Αθηνά χτύπησε με το δόρυ της και φύτρωσε η ελιά. Οι θεοί που ήταν κριτές έδωσαν τη νίκη στην Αθηνά. Οι Αθηναίοι όμως θέλοντας να συμβιβάσουν τους δύο αντίπαλους θεούς τους αφέρωσαν από ένα ιερό κάτω από την ίδια στέγη. Έτσι χτίστηκε το πιο ιδιόμορφο από τα οικοδομήματα της Ακρόπολης από άποψη αρχιτεκτονικού σχεδίου. Στο σημείο αυτό κατά τη μυθολογία είχε την κατοικία του ο βασιλιάς **Ερεχθέας**, που αργότερα ταυτίστηκε με τον Ποσειδώνα. Γι' αυτό και ο ναός πήρε το όνομά του από το μυθολογικό αυτό βασιλιά της Αθήνας. Ο ναός χτίστηκε μεταξύ 425 και 406 π.Χ. με σχέδια του αρχιτέκτονα **Καλλίμαχου** και είναι ένα από τα αριστουργήματα του ιωνικού ρυθμού.

Εσωτερικά ο ναός ήταν χωρισμένος σε δύο μέρη. Το ανατολικό μέρος προς την πρόσοψη ήταν της Αθηνάς, το άλλο του Ποσειδώνα. Στο ιερό της Αθηνάς βρισκόταν το ξόανό της, ένα άγαλμά της δηλ. κατασκευασμένο από ξύλο ελιάς για το οποίο πίστευαν ότι είχε πέσει από τον ουρανό. Στο ιερό του Ποσειδώνα, όπου κατεβαίνει κανείς με 12 σκαλοπάτια, η ξηλωμένη σ' ένα σημείο στέγη και οι τρεις τρύπες στο βράχο του δαπέδου προκλήθηκαν από το χτύπημα της τρίαινας του θεού, όπως πίστευαν οι αρχαίοι. Το πιο γνωστό όμως μέρος του Ερεχθείου είναι η «**Πρόστασις των Κορών**», οι περίφημες δηλ. **Καρουάτιδες**. Πρόκειται για ένα σκεπαστό μπαλκόνι, του οποίου η στέγη στηρίζεται όχι σε κίονες, αλλά σε έξι αγάλματα κοριτσιών εξαιρετικής τέχνης.

www.netschoolbook.gr

Θέατρο Επιδαύρου

Παρασκευή, 22 Μαΐου 2009
11:59 πμ

Σε μια χαράδρα, το 340 π.Χ., ο αργεῖος αρχιτέκτονας **Πολύκλειτος ο Νεότερος** έκτισε, σύμφωνα με τον Παιυσανία, το θέατρο της Επιδαύρου. Από όλα τα αρχαία θέατρα το θέατρο της Επιδαύρου είναι το ωραιότερο και το καλύτερα διατηρημένο. Προορισμένο για τη διασκέδαση των ασθενών είχε χωρητικότητα 13.000 θεατών. Χωρίζεται σε δύο μέρη. Ένα των 21 σειρών καθισμάτων για το λαό και το κάτω, από 34 σειρές καθισμάτων, για τους ιερείς και τους άρχοντες.

Η **θαυμάσια ακουστική** του, αλλά και η πάρα πολύ καλή κατάσταση στην οποία διατηρείται συντέλεσαν στη δημιουργία του **φεστιβάλ Επιδαύρου**, θεσμός που έχει ξεκινήσει εδώ και πολλά χρόνια. Στην Επίδαυρο έχει εμφανιστεί εκτός από τους μεγαλύτερους Έλληνες ηθοποιούς όπως ο Αλέξης Μινωτής, ο Θάνας Κωτσόπουλος, η Άννα Συνοδινού, ο Θανάσης Βέγγος κ.ά. και η διάσημη Ελληνίδα σοπράνο Μαρία Κάλλας.

[Wikipedia](#)

"Όταν βρεθώ στο κοχύλι ενός αρχαίου θεάτρου κοιτάζω το τοπίο, πέρα, πάντα τόσο καλά διαλεγμένο και αμέσως έπειτα ψάχνω τριγύρω μου τους θεατές, προσπαθώ να δω τα μάτια τους, χιλιάδες μάτια, σειρές. Καρφωμένα σε μία λεπτομέρεια, σε μία στιγμή που δεν κληρονομείται. Όχι σε μία συγκεκριμένη δράση που θα μπορούσα εύκολα να υποθέσω... Τα μάτια σβήνουν μαζί με τη συγκίνησή τους, όπως πεθαίνουν τα άστρα και μένει τούτο το άδειο Διάστημα, τόση ερημιά!..."

Γ. Σεφέρης, "Μέρες", Δευτέρα 26 Ιουνίου 1950 Στρατονίκη Αντιόχου Σωτήρος

Η τραγωδία είναι ως γνωστόν μίμησις πράξεων και θα ήταν παράξενο, αν ο τόπος μέσα στον οποίο διαδραματίζεται αυτή η μίμησις πράξεων δεν θα ήταν μίμησις του κόσμου.

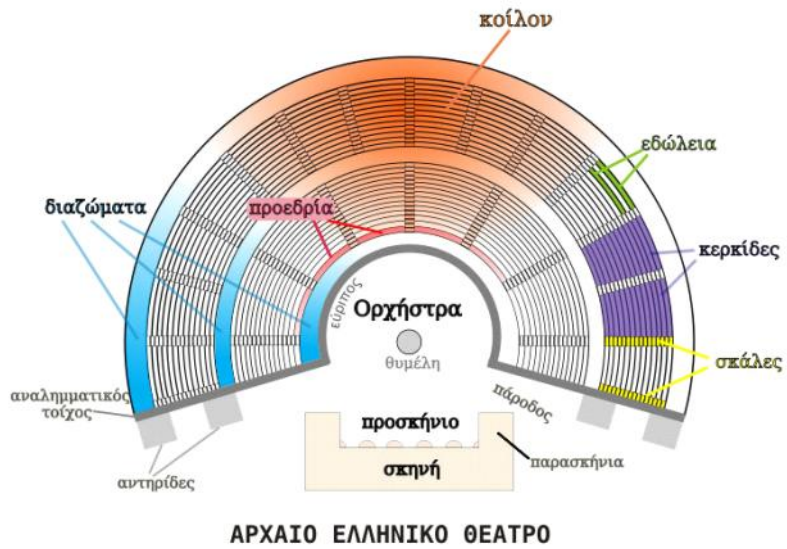
Οι αρχαίοι Έλληνες έχτιζαν τα θεάτρά τους στις πλαγιές των βουνών, μέσα σε υπέροχες χαράδρες απέναντι από άλλα τραπεζοειδή όρη, έτσι ώστε ο θεατής να θεάται τη μίμηση πράξεων μέσα σε ένα επίπεδο σφηνωμένο στη βάση ενός βουνού που επιστέφεται από τον μακρινό ορίζοντα.

Κυρίως τα θεάτρα, έτσι όπως αυτά από τη μια μεριά ακουμπούν σε μια πλαγιά και από την άλλη αναπαύουν το βλέμμα σε μια άλλη μακρινή πλαγιά και στη μέση ένα ανοιχτό αλώνι, μοιάζουν με ένα κοχύλι, ένα ανεστραμμένο κέλυφος, μια μεγάλη ανοιχτή χούφτα. Το ανεστραμμένο αυτό κέλυφος, το μισό αυγό, έχεις την εντύπωση, ότι αποτελεί το κάτω μισό ενός άλλου άνω μισού που είναι ο ουράνιος θόλος. Έτσι θέατρο και ουράνιος θόλος συγκροτούν κάθε φορά μια τέλεια σφαίρα, συμβολική, γεωμετρική παράσταση του κόσμου και του σφαιρικού στερεώματος. Πόσο δίκιο φαίνεται να έχει χρόνια αργότερα ο Σαίξπηρ όταν γράφει «ο κόσμος είναι μια σκηνή» και το αντίστροφο θα έλεγα.

Κ. Γεωργουσόπουλος

Τα μέρη του θεάτρου

Τρίτη, 19 Μαΐου 2009

[Αρχαίο ελληνικό θέατρο \(αρχιτεκτονική\)](#)
Wikipedia

www.netschoolbook.gr

Εικονική περιήγηση

Τρίτη, 19 Μαΐου 2009
7:31 μμ

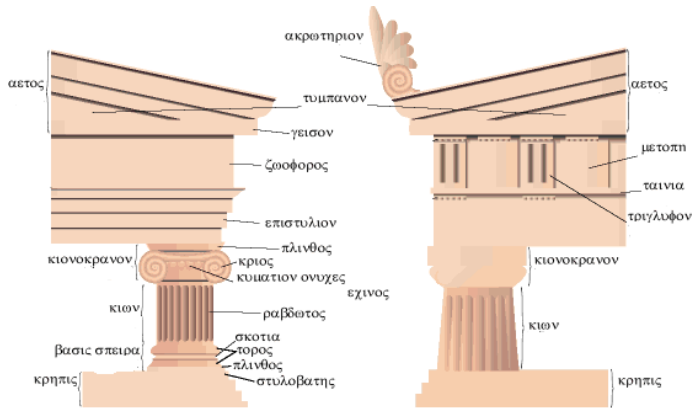
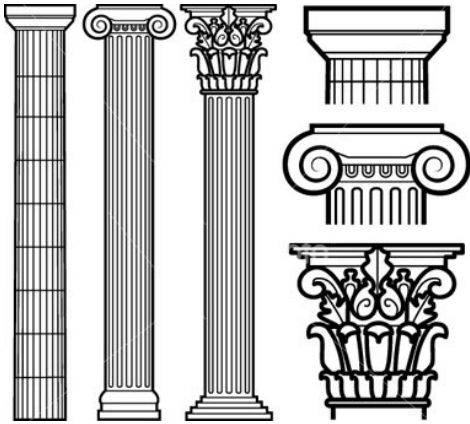
[Δείτε το χάρτη](#)

[Εικονική περιήγηση στον Παρθενώνα](#)

[Διαβάστε περισσότερα](#)

Ρυθμοί - ορολογία

Παρασκευή, 22 Μαΐου 2009
10:58 πμ

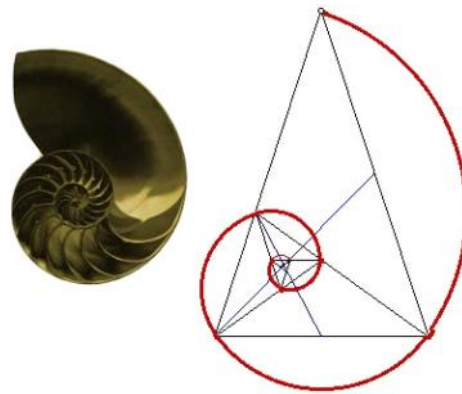

Δωρικός-Ιωνικός-Κορινθιακός

Ο **δωρικός** ρυθμός χαρακτηρίζεται από το απλό τετράγωνο κιονόκρανο, τον κίονα που δεν έχει βάση, τα τρίγλυφα και τις μετόπες.

Ο **ιωνικός** χαρακτηρίζεται από το ελικοειδές κιονόκρανο, τον κίονα που έχει βάση και ζωφόρο.

Οι έλικες των κιονόκρανων εμπνέονται από κοχύλια ή από άλλα ελικοειδή αντικείμενα που υπάρχουν στη φύση

www.netschoolbook.gr

Μαθηματικά

Κυριακή, 24 Μαΐου 2009
5:48 μμ

Ο **Χρυσός Κανόνας**, που αναπαριστάται με το ελληνικό γράμμα [φ], προς τιμή του γλύπτη **Φειδία**, είναι ένας αριθμός (ή ένας από τους αριθμούς) ο οποίος φαίνεται ότι πηγάζει από και σχετίζεται με τη βασική δομή του κόσμου μας. Ο χρυσός κανόνας εμφανίζεται πολύ συχνά σε καταστάσεις, αντικείμενα και διαδικασίες των οποίων η λειτουργία εξελίσσεται σε βήματα, αλλά όχι πάντα και απαραίτητα. Ο εν λόγω αριθμός έχει να κάνει και με την αρμονία, γι' αυτό και συχνά συναντάται στην τέχνη ή στη γεωμετρία. Ένα παράδειγμα, για να κατανοήσουμε καλύτερα τη φύση του αριθμού, είναι η ακολουθία Fibonacci, όπου από έναν δοσμένο αριθμό, κάθε καινούργιος αριθμός αποτελεί το άθροισμα των δύο προηγούμενων. Ας πάρουμε μια βασική ακολουθία Fibonacci:

1-1-2-3-5-8-3-21-34-55-89-144...

Αν υπολογίσουμε το λόγο ανάμεσα σε οποιοσδήποτε δύο διαδοχικούς αριθμούς της ακολουθίας:

$$1/1 = 1$$

$$2/1 = 2$$

$$3/2 = 1.5$$

$$5/3 = 1.6666...$$

$$8/5 = 1.6$$

$$13/8 = 1.625$$

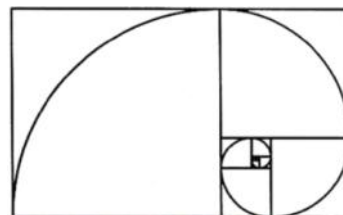
$$21/13 = 1.61538...$$

$$34/21 = 1.61904...$$

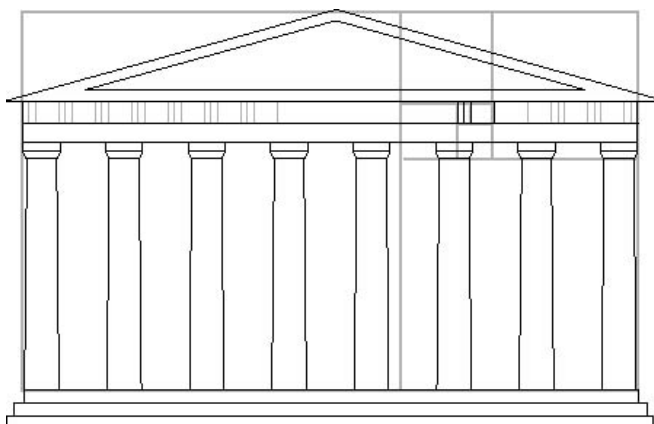
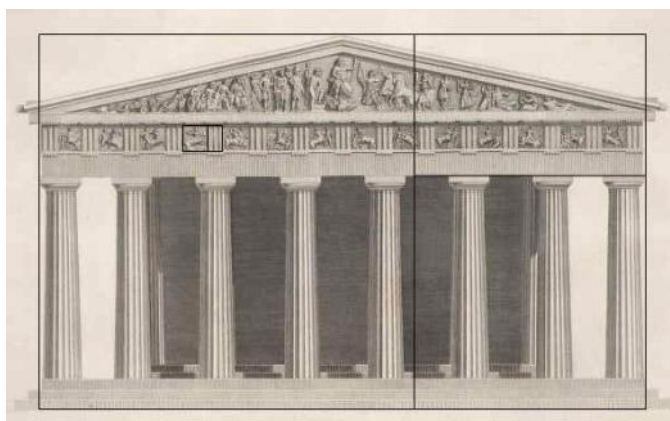
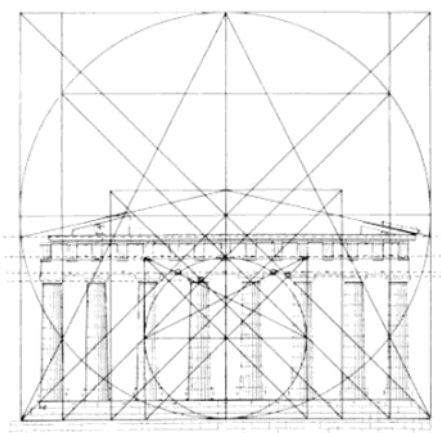
Συμπεραίνουμε ότι ο αριθμός στον οποίο τείνει να καταλήξει αυτός ο λόγος είναι το [φ]. Πάρτε για παράδειγμα το λόγο 34/21. Το πηλίκο διαφέρει από το [φ] μόνο κατά 0,001 περίπου.

Ένα από τα πιο γνωστά είδη κοχυλιού (*Nautilus pompilius*) μεγαλώνει σε κάθε σπείρα κατά [φ]

$$\phi = \frac{1 + \sqrt{5}}{2} \quad \text{ή} \quad \phi \approx 1,618$$

Οι αναλογίες του ύψους-πλάτους και μήκους-πλάτους του ναού του Παρθενώνα είναι και στις δύο περιπτώσεις 9:4. Η ίδια μαθηματική σχέση 9:4 υπάρχει και στην απόσταση από τον ένα κίονα στον άλλο, καθώς και στη διάμετρό τους.

Σύνοψη

Σάββατο, 23 Μαΐου 2009
8:21 μμ

Σημαντικοί όροι:

- Ακρόπολη
- Παρθενώνας
- Αρχιτεκτονικός ρυθμός
- Κιονόκρανο
- Ζωφόρος
- Αθηνά Νίκη
- Ερέχθειο
- Καρυάτιδα
- Παναθήναια
- Αμφιθέατρο
- Κοίλον
- Διαζώματα
- Κερκίδες
- Ορχήστρα
- Προσκήνιο
- Παρασκήνια
- Πάροδοι
- Χρυσός αιώνας

Σημαντικές ημερομηνίες:

- 447-438 Οικοδόμηση Παρθενώνα

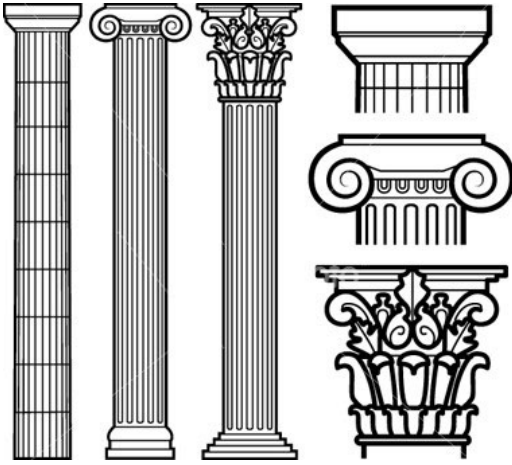
Σημαντικά πρόσωπα:

- Καλλίμαχος
- Μνησικλής
- Περικλής
- Ικτίνος
- Καλλικράτης
- Φειδίας

www.netschoolbook.gr

Ρυθμοί - ορολογία

Παρασκευή, 22 Μαΐου 2009
10:58 πμ

A. ....

B. ....

Γ. ....

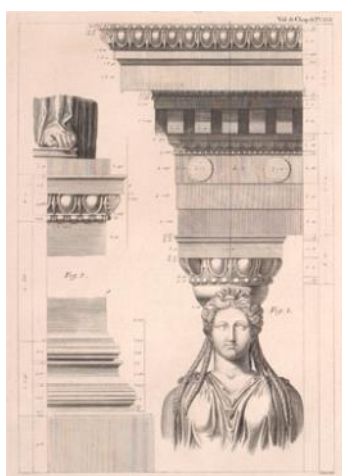
■ Μπορείτε να αναγνωρίσετε τους τρεις αρχιτεκτονικούς ρυθμούς;

www.netschoolbook.gr

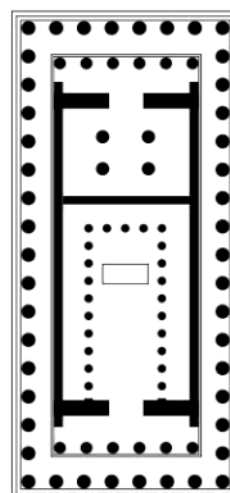
Σύγκριση ναών

Παρασκευή, 22 Μαΐου 2009
1:33 μμ

- 📄 Το σχολείο σας συμμετέχει σε πρόγραμμα ανταλλαγής μαθητών. Έχετε αναλάβει να ξεναγήσετε τους συμμαθητές σας στην Ακρόπολη.
- 📌 Να περιγράψετε το Ερέχθειο και τον Παρθενώνα και να τα συγκρίνετε

0 5 10 15 20 m

www.netschoolbook.gr

Ζωφόρος

Παρασκευή, 22 Μαΐου 2009
1:46 μμ

- Να περιγράψετε σύγχρονες θρησκευτικές πομπές και να τις συγκρίνετε με την παράσταση της πομπής των Παναθηναίων στη ζωφόρο του Παρθενώνα.

Επισκεφθείτε το λήμμα "[Λιτανεία](#)" της Wikipedia

Επισκεφθείτε τη [Ζωφόρο του Παρθενώνα](#) από το Εθνικό Κέντρο τεκμηρίωσης του Υπουργείου Πολιτισμού

www.netschoolbook.gr

"Ελγίνα"

Παρασκευή, 22 Μαΐου 2009
1:58 μμ

Τα Ελγίνα Μάρμαρα είναι σύνολο αθροίσματος τριών ξεχωριστών μερών διαφορετικών συνόλων.

 Ποια είναι τα λεγόμενα "ελγίνα μάρμαρα" και γιατί ονομάστηκαν έτσι;

 Επισκεφθείτε τη [σελίδα του Βρετανικού Μουσείου](#)

 Επισκεφθείτε τη [Wikipedia](#)

 Επισκεφθείτε το δικτυακό τόπο [Τα μάρμαρα του Παρθενώνα](#)

 Επισκεφθείτε το δικτυακό τόπο [Marbles reunited](#) (αγγλικά)

■ Αφού μελετήσετε τα παραθέματα να ετοιμάσετε μία επιστολή διαμαρτυρίας όπου θα ζητάτε την επιστροφή των μαρμάρων με συγκεκριμένα επιχειρήματα.

Ο Παρθενώνας οικοδομήθηκε από Έλληνες κι ανήκει στην Ελλάδα. Όμως, κατά κάποιον τρόπο, ανήκει και σ' ολόκληρο τον κόσμο. Ο κόσμος μπορεί να είναι ήσυχος γιατί βρίσκεται σε καλά χέρια.

Αν τα γλυπτά που απόσπασε ο Λόρδος Έλγιν πριν από 185 χρόνια σταθεί μπορετό να επιστραφούν στην Ελλάδα, αυτό θα αποτελέσει μια δίκαιη και γενναϊόδωρη ανταμοιβή για την εργασία που οι ελληνικές αρχές και οι ειδικοί επιστήμονες και τεχνίτες προσφέρουν τώρα στην Ακρόπολη. Το αν μπορεί ή θα έπρεπε να επανέλθει στην αρχική του θέση κάποιο από αυτά, τούτο αποτελεί πρόβλημα της τεχνολογίας και θέμα γούστου για τις επόμενες γενιές. Στο μεταξύ μπορούν να διατηρηθούν και να εκτεθούν σε κοινή θέα σ' ένα καινούριο μουσείο που θα χτιστεί στους πρόποδες της Ακρόπολης και επομένως θα είναι δυνατόν να βλέπει κανείς όλα όσα απομένουν από τον Παρθενώνα κάνοντας έναν περίπατο πέντε λεπτών και όχι ένα ταξίδι 1500 μιλίων.

Ο Παρθενώνας βρίσκεται στη θέση του εδώ και πολλούς αιώνες και θα εξακολουθήσει να βρίσκεται εκεί πολύ καιρό ακόμα, όταν όλοι εμείς θα έχουμε γίνει σκόνη και τα ονόματά μας θα έχουν ξεχαστεί. Η ιδέα, ο σχεδιασμός και η κατασκευή του μνημείου και των γλυπτών του πραγματοποιήθηκαν μαζί, ως μέρος ενός κοινού σχεδίου. Γι' αυτό και πρέπει να τα βλέπει κανείς όλα μαζί, για να μπορέσει να τα κατανοήσει και να τα εκτιμήσει όσο πρέπει.

 Όπως επεσήμανε η Μελίνα Μερκούρη σε λόγο που απηύθυνε στην Oxford Union :

Υπάρχουν τα Μάρμαρα του Παρθενώνα. Δεν υπάρχουν Ελγίνα Μάρμαρα. Όπως υπάρχει ο Δαβίδ του Michael Angelo, η Αφροδίτη του Da Vinci, ο Ερμής του Πραξιτέλη, οι Ψαράδες στη θάλασσα του Turner, η Capella Sixtina.

Δεν υπάρχουν Ελγίνα Μάρμαρα. Έγινε μια αδικία που μπορεί τώρα ν' αποκατασταθεί. Πρέπει να καταλάβετε τι σημαίνουν για μας τα μάρμαρα του Παρθενώνα. Είναι η υπερηφάνειά μας, είναι οι θυσίες μας. Είναι το ευγενέστερο σύμβολο τελειότητας. Είναι φόρος τιμής στη δημοκρατική φιλοσοφία. Είναι οι φιλοδοξίες μας και το ίδιο τ' όνομά μας. Είναι η ουσία της ελληνικότητας.

Τα μάρμαρα του Παρθενώνα είναι για το ελληνικό έθνος χίλιες φορές πιο πολύτιμα και πιο σπουδαία απ' όσο θα μπορούσαν να είναι για το αγγλικό έθνος που απλά και μόνο τα αγόρασε.

Το μεγαλείο μιας χώρας δεν έγκειται σ' αυτά που κατέκτησε, ή πήρε ή κράτησε.

Η αληθινή υπερηφάνεια μιας χώρας εναπόκειται στην επανόρθωση των αδικιών, στην αναγνώριση της αλήθειας και της δικαιοσύνης.

Λέμε στην Βρετανική Κυβέρνηση : Κρατήσατε αυτά τα γλυπτά για δύο σχεδόν αιώνες. Όμως τώρα στο όνομα της δικαιοσύνης και της ηθικής, παρακαλώ, δώστε τα πίσω. Ελικρινά πιστεύω ότι μια τέτοια χειρονομία εκ μέρους της Μεγάλης Βρετανίας θα τιμούσε πάντα τ' όνομά της.

✦ Θεωρείτε σωστό να ονομάζονται τα γλυπτά της Ακρόπολης που βρίσκονται στο Βρετανικό μουσείο "Ελγίνα μάρμαρα"; Προσπαθήστε να δώσετε μία δική σας ονομασία.

★ [Photosynth αίθουσας γλυπτών Ακρόπολης Αθηνών](#)

marmara-fyl
lo

www.netschoolbook.gr

Χρυσός αιώνας

Παρασκευή, 22 Μαΐου 2009
2:17 μμ

■ Τι σημαίνει ο όρος "Χρυσός αιώνας" του Περικλή;

Αφού μελετήσετε το παράθεμα να δώσετε τον ορισμό.

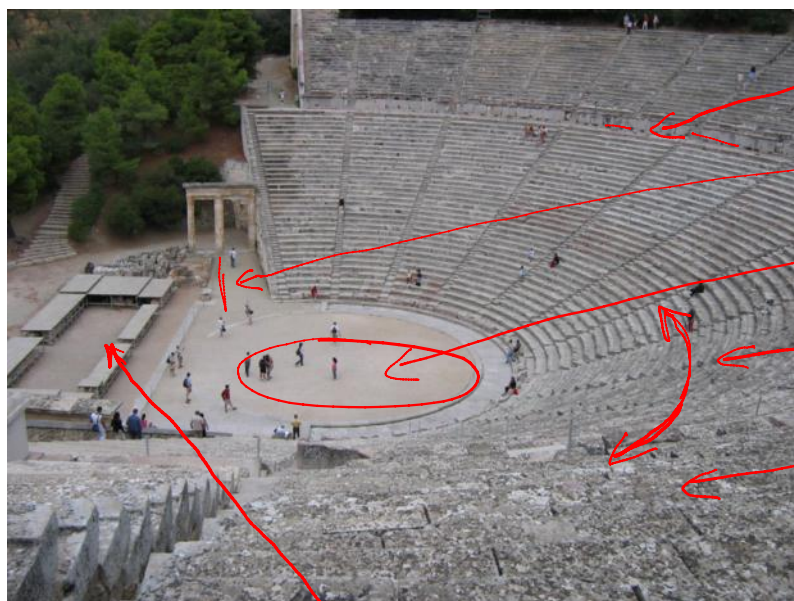
...Γιατί η παλαιά έκφραση "χρυσούς αιώνας του Περικλέους", αν περιορισθεί στην ακριβέστερη διατύπωση "γενεά του Περικλέους", παύει να αποτελεί ρητορική ωραιολογία και μεταβάλλεται σε μια ορθή και βαρυσήμαντη ιστορική διαπίστωση. Γιατί η κλασική τέχνη, περισσότερο από κάθε άλλη, απλώνεται σε όλη την έκταση της ζωής και αγκαλιάζει όλες τις εκδηλώσεις της, με άλλα λόγια για να πραγματωθεί απαιτεί συμμετοχή όλων των δυνάμεων του λαού στο σύνολό του. Η ισορρόπηση των αντίμαχων μορφικών στοιχείων που παρατηρούμε στα έργα της "κλασικής γενεάς", αποτελεί μια μερική εκδήλωση της γενικής ισορροπίας που έχει επιτευχθεί στη σύγκρουση των κοινωνικών και πολιτικών δυνάμεων που συγκροτούν την πολιτεία. Το αρμονικό συνταίριασμα και η εύρυθμη σύζευξη των πνευματικών και καλλιτεχνικών στοιχείων σε μορφές που αποπνέουν ομορφιά και μέγεθος συνάμα προϋποθέτουν ψυχική και πνευματική ευφορία, που γεννιέται μέσα σε κοινωνίες και πολιτείες με δημοκρατικούς θεσμούς και συνείδηση της μοναδικής αξίας της ανθρωπίνης προσωπικότητας, με άρρηκτη συνοχή των μελών τους, με φρόνημα ελεύθερο και πειθαρχημένο, με πίστη στις δυνάμεις τους και με καθολική και πρόθυμη συμμετοχή στα κοινά. Τέτοια ήταν η κοινωνία και η πολιτεία της αθηναϊκής δημοκρατίας στα χρόνια του Περικλέους, όπως τον γνωρίζουμε από τον περίφημο "Επιτάφιο" του Θουκυδίδη".

M. Ανδρόνικος στην *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, «Κλασικός Ελληνισμός», τόμ. Γ2 (Αθήνα 1972) σελ. 271-272.

www.netschoolbook.gr

Τα μέρη του θεάτρου

Τρίτη, 19 Μαΐου 2009

Διαζώμα
Παροδος
Ορχήστρα
Κοίλο
Κερκίδες

Σκηνή

Interactive

Τρίτη, 19 Μαΐου 2009
7:07 μμ

1. Οι δυο μεγάλοι ιστορικοί, αυτής της εποχής, ήταν ο Ικτίνος και ο Καλλικράτης.

A ΛΑΘΟΣ

B ΣΩΣΤΟ
2. Το πιο λαμπρό οικοδόμημα της Ακρόπολης των Αθηνών ήταν ο Παρθενώνας.

A ΛΑΘΟΣ

B ΣΩΣΤΟ
3. Η τέχνη του 5ου αιώνα ονομάστηκε «κλασική» γιατί θεωρείται τέλεια και αξεπέραστη μέσα στους αιώνες.

A ΣΩΣΤΟ

B ΛΑΘΟΣ
4. Σχεδόν όλα τα στοιχεία που αποτελούν τον Παρθενώνα είναι καμπυλωτά.

A ΣΩΣΤΟ

B ΛΑΘΟΣ
5. Ο « χρυσός αιώνας» λέγεται και «εποχή του Αριστοτέλη».

A ΣΩΣΤΟ

B ΛΑΘΟΣ
6. Στο κέντρο του θεάτρου βρίσκεται:

A. Η ορχήστρα
B. Το κοίλον
Γ. Η πάροδος
Δ. Το διάζωμα
7. Το κρινθιακό κιονόκρανο θεωρείται εφεύρεση του Καλλικράτη

A ΣΩΣΤΟ

B ΛΑΘΟΣ

8. Η Αθηνά Νίκη και το Ερέχθειο είναι ιωνικού ρυθμού

A ΣΩΣΤΟ

B ΛΑΘΟΣ

9. Το γλυπτό διάκοσμο του Παρθενώνα φιλοτέχνησε ο γλύπτης Καλλίμαχος

A ΣΩΣΤΟ

B ΛΑΘΟΣ

www.netschoolbook.gr

Συνθετικές

Σάββατο, 23 Μαΐου 2009
5:59 μμ

- 1 Προσπαθήστε να φανταστείτε τον Παρθενώνα στην αρχική του μορφή, όπως θα ήταν αν τον παρατηρούσαμε από τα Προπύλαια, την εποχή που κατασκευάστηκε.
Πώς νομίζετε ότι θα ένιωθε ένας Αθηναίος της εποχής αυτής κι ένας άλλος Έλληνας, πολίτης κάποιας συμμαχικής ή εχθρικής προς την Αθήνα πόλης, αντικρίζοντας αυτό το θέαμα;
- 2 Αντλώντας πληροφορίες από το διαδίκτυο και τη σχολική βιβλιοθήκη να ετοιμάσετε μία παρουσίαση σχετικά με τις περιπέτειες του Παρθενώνα στους αιώνες.
- 3 Η κλασική αρχιτεκτονική έχει επηρεάσει διάφορα κτίρια σε όλον τον κόσμο. Μπορείτε να εντοπίσετε εικόνες και να τις οργανώσετε σε μία παρουσίαση; Συμβουλευτείτε το λήμμα της wikipedia

- 4 Να επισκεφθείτε τον αρχαιολογικό χώρο της Ακρόπολης, και αφού χωριστείτε σε ομάδες να φωτογραφίσετε τα Προπύλαια, τον Παρθενώνα, την Αθηνά Νίκη, το Ερέχθειο.

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το εργαλείο Photosynth* <http://livelabs.com/photosynth/>

Η υπηρεσία **Photosynth*** της Microsoft δίνει τη δυνατότητα για συνδυασμό δεκάδων διαδοχικών φωτογραφιών, δημιουργώντας ένα τρισδιάστατο αποτέλεσμα στο οποίο ο χρήστης μπορεί να κινηθεί με τα σχετικά πλήκτρα ελέγχου.

- 5 Να συγκρίνετε αντιπροσωπευτικά μνημεία του Αιγυπτιακού και του Ελληνικού κλασικού πολιτισμού και να γράψετε:
α) τις παρατηρήσεις σας από αρχιτεκτονική άποψη σχετικά με:
  - το κοινό στοιχείο ανάμεσα στα δύο μνημεία (να λάβετε υπόψη σας το λειτουργικό τους ρόλο)
  - τις θεμελιώδεις διαφορές τους
  - το βασικό χαρακτηριστικό κάθε μνημείουβ) τα συμπεράσματά σας για την αντανάκλαση του φυσικού περιβάλλοντος αφενός και του κοινωνικοπολιτικού συστήματος αφετέρου στην τέχνη αυτών των λαών.

- 6 "Δεν υπάρχει τύποτα ισοδύναμο προς τον Παρθενώνα, στην αρχιτεκτονική της οικουμένης και όλων των εποχών... Η πλαστική επεξεργασία του Παρθενώνα είναι αλάθητη, αμείλικτη. Η αυστηρότητά του ξεπερνά τις συνήθειές μας και τις φυσιολογικές δυνατότητες του ανθρώπου", σημειώνει ο Le Corbusier, ένας από τους διασημότερους αρχιτέκτονες του 20ου αιώνα.
Αφού μελετήσετε τις αισθητικές ιδιαιτερότητες του Παρθενώνα σχετικά με
α) τις αναλογίες των επιφανειών και των όγκων του και
β) τις εκλεπτύνσεις του,
να κρίνετε αν είναι δικαιολογημένος ο θαυμασμός του Ελβετού αρχιτέκτονα.

Webliography

Τρίτη, 19 Μαΐου 2009

7:07 μμ

<http://www.tovima.gr/default.asp?pid=2&artid=162890&ct=33&dt=05/12/2004>

Ψηφιακή αναστήλωση του Παρθενώνα

Μια ταινία δύομισιλεπτών που συνθέτει ψηφιακά τον Παρθενώνα από τα τωρινά του υπολείμματα - στην Ακρόπολη και σε διάφορα μουσεία του κόσμου - στη μορφή που πιθανότατα είχε τον Χρυσό Αιώνα του Περικλή!

<http://maps.live.com/default.aspx?v=2&FORM=LMLTCP&cp=g9vtm6jz9h2n&style=b&lv=1&tilt=-90&dir=0&alt=-1000&phx=0&phy=0&phscl=1&scene=16004456&encType=1>

Acropolis-Aerial view

Τα μυστικά του Παρθενώνα

Έγινε επικόλληση από <<http://www.e-tipos.com/newsitem?id=57695>>

<http://www.ekt.gr/parthenonfrieze/index.jsp> EKT

<http://www.pbs.org/wgbh/nova/parthenon/time-flash.html>

<http://www.pbs.org/wgbh/nova/parthenon/>

Photosynth <http://photosynth.net/view.aspx?cid=679a553a-cb7c-4008-a5ca-530e38a05e3a>

<http://www.honors.umaine.edu/civilizations/111/acropolis-b.htm>

<http://www.brynawr.edu/Acads/Cities/wld/00270/00270m.html>

<http://home.comcast.net/~llefler/ch5sl.htm>

<http://exhibits.slpl.org/steedman/data/steedman240088355.asp?thread=240093332>

Το μυστήριο του αριθμού Φ

http://grmath4.phpnet.us/istoria/arthra/mistiko_arithmou_fi_m.htm

Ποιήματα ελλήνων ποιητών με αναφορά στον Παρθενώνα

Έγινε επικόλληση από <http://www.haef.gr/libraries/find_out/poetry.php>

<http://www.faculty.sbc.edu/wassell/ArchMath/Unit3/index.htm>

<http://www.scholarsresource.com/browse/work/2144577340>

<http://www.flickr.com/photos/stonemasonry/sets/72157603879452224/?page=2>